

De talrige saavel her som i Udlandet stedsbundne Striker have ligeledes virket hæmmende paa Arbeidets Fremme. Jeg skal i saa Henseende særlig fremhæve, at en Strike, der i afvigte Aar fandt Sted blandt Arbeiderne hos det engelske Firma, med hvem Entreprenuerne havde sluttet Kontrakt om Skinnelieferancen, bevirkede, at et betydeligt Kvantum Skinner først blev leveret til et langt senere Tidspunkt end tilfagt Entreprenuerne, hvilket atter medførte, at Jordarbeidet ikke kunde fremmes med Kraft.

Medens det saaledes maa indrømmes, at der efter Kontraktens Afslutning er indtraadt forskellige Entreprenuerne utilregnelige Omstændigheder, der nødvendig maa have virket hindrende for Arbeidets hurtige Fremme, saa at der allerede af Hensyn hertil kunde være Betænkelse for Staten ved at gøre Kontraktens Mulktbestemmelser gjældende i Anledning af den stedsbundne dog forholdsvis mindre betydelige Overstridelse af den fastsatte Frist for Banens Aabning for Færdselen, er der endnu et Moment, der efter min Mening ikke bør lades ude af Betragtning ved Afgjørelsen af det heromhandlede Spørgsmaal, nemlig den overordentlig betydelige Prisstigning saavel paa Materiale som paa Arbeidsløn, der har fundet Sted siden Kontraktens Afslutning. At Priserne kunne stige noget, er vel en Omstændighed, enhver Entreprenuer maa tage med i Beregningen, naar han paatager sig et Arbeide, men jeg tror dog, at det maa indrømmes, at den siden den heromhandlede Kontraktens Afslutning indtraadte Prisstigning har været saa overordentlig, at Entreprenuerne umulig kunde tage Hensyn til samme ved Kontraktens Indgaaelse. Følgen heraf er bleven, at, medens Staten maa siges at have faaet Banen overordentlig billig udført, have Entreprenuerne sandsynligvis snarere haft Tab end Fordel af det hele Foretagende. Det vilde imidlertid efter min Formening være inhumant, om man ikke ved Afgjørelsen af Mulktspørgsmaal vilde tage noget Hensyn hertil. I det Hele tror jeg, at Statens egen Interesse kræver, at Mulktbestemmelserne i de med samme afsluttede Kontrakter ikke gjøres gjældende med altfor stor Strengthed i Tilfælde, hvor det maa indrømmes, at Forholdene efter Indgaaelsen af Kontrakter væsentlig have forandret sig til Ugunst for Entreprenuerne. Man vil nemlig ellers let under de nærværende usikre Forhold bevirke, at der vanskelig vil findes Mænd med Evne til at udføre større Arbeider, der ville indlade sig paa Kontrakter om saadanne med Statskassen. I ethvert Fald kan der neppe være Tvivl om, at det vil bidrage til at fordyre Arbeiderne, naar vedkommende Entreprenuer maa gjøre Regning paa, at der under enhver Eventualitet vil blive paalagt ham Mulkt for Overstridelsen af den for Arbeidets Udførelse fastsatte Frist.

Det er af de i det Foregaaende fremhævede Grunde, at Ministeriet har fundet sig foranlediget til i Anmærkningerne til Finantslovudkastet for 1875—76 at udtale, at man nærede nogen Betænkelse ved at mulkttere Entreprenuerne for Anlægget af Banen fra Runderhov over Søbjerg til Barde."

Udvalget erkjender ikke, at de anførte Grunde ere tilstrækkelige til derpaa at bygge en Eftergivelse af de forfaldne Mulfter. Man vil imidlertid efter Omstændighederne Intet have imod, at Spørgsmaalet om deres Indbetaling i Statskassen udsættes, indtil Baneanlægget er udført. Efter Udvalgets Formening bør samtlige Forhold, vedrørende Anlægget af de vest- og sydøstlige Baner samt af Søbjerg Havn, undergives en omhyggelig Undersøgelse, hvortil Rigsdagen formentlig vil tage Initiativ. Kun gjennem en saadan Undersøgelse kunne de mulig tilstedeværende Grunde for en hel eller delvis Eftergivelse af de fastsatte Mulfter tilstrækkelig prøves.

§ 7.

Klasselotteriet.

43) Der forlanges Bemyndigelse til i næste Finantsaar at udvide Klasselotteriet fra 60,000 Lodder til 75,000 Lodder for hver Serie. Udvalget har i denne Anledning udbedt sig Oplysning om, hvorledes Ministeren havde tænkt sig at fordele Gevinsterne, saafremt en saadan